

Ret, der mene, at den 1ste Prioritet, en Husmand kan faa i Kreditforeningen, er saa stor, at han ikke bør have mere af faste Laan.

Den samme Kritik, som rettes mod denne Pousseren op af Grundværdierne, gælder i Virkeligheden ogsaa mange — maaske de fleste — af vore Aktieværdier, og det store Fald, der er sket, og som jeg straks skal komme tilbage til, er i nogen Maade en naturlig Reaktion efter den Opustusen af Værdier, den Skaben af Papirer, som vi have været saa stærke i her i Landet. Jeg tror i Virkeligheden, at der her ligger noget af en Fare, for vi kommer til at vurdere vor Formue galt, og netop i et Land, hvor der er saa mange Kommissionsnærer som i Danmark — der er jo snart ikke et Menneske, der ikke har en Kommissionsforretning ved Siden af, helst en lille Ejendomskommissionsforretning —, er der Spore nok til denne Værdiernes Opustning. Det kan ogsaa føre til et urigtigt Forbrug. Fordi der ved en Ejendomsandel er tjent 50,000 Kr., er Danmark ikke blevet rigere af den Grund, men de 50,000 Kr. indgaa for den, som har tjent dem, som en Nettofortjeneste — selv om det jo ikke samfundsmæssigt set er Fortjeneste —, som man oven i Købet har Lov til at gaa ud og solde op. Den enkelte bruger da, uden at der *virkelig* for Landet er tjent en Øre, mere, end han paa nogen Maade er berettiget til at bruge, — d. v. s. bruger af Landets Kapital i den fejle Tro, at der foreligger en Indkomst.

Grundspekulationen har jo — som omtalt af den ærede Ordfører — ikke været saa ringe i København. Det staaer for mig saaledes, at der gælder noget lignende i København som i Christiania i 1900, at, hvis alle de Grunde, som ere udpegede og udparcellerede som Byggegrunde i dette Øjeblik i København og Omegn, virkelig skulde bebygges, maatte Københavns Indbyggerantal vokse fra 500,000 til en Million, og jeg haaber ikke, at det skal ske i hvert Fald saa hurtigt. Atter her have vi ogsaa paa samme Maade skabt en Masse Værdier, som slet ikke ere Værdier.

Ærede Medlemmer ville maaske nu sige: Ja, men nogle Værdier have vi dog utvivlsomt skabt. Jeg skal nævne, at i 1903 havde vi 70,000 Hestekræfter i Landet under Fabriktilsynet, medens vi nu have 120,000 Hestekræfter, d. v. s. at Hestekræfterne ere voksede med 50,000. Paa et andet Punkt, Beboelseslejlighederne, havde vi 100,000 for 6 Aar siden, 130,000 nu, og disse 30,000 Lejligheders *Kapital-*

værdi er ca. 150 Mill. Kr. Den højtærede Konseilspræsident nævnedes i denne Sammenhæng Villaerne. Jeg tror, den højtærede Konseilspræsident hellere maatte have nævnt Forretningslokalerne. Vi have faaet uendelig mange Forretningslokaler her i Landet, hvor f. Eks. Detailhandlerstanden staaer daarligt, fordi der kommer flere og flere, og Byggespekulationen gør, at der i ethvert Hus oprettes ny Forretninger, som lige kunne klare Huslejen, hvis de ellers kunne det, og saa knap nok kunne betale deres Leverandører — daarlige Forretninger altsaa. Vi have faaet saa mange Forretningslokaler, at jeg kommer til at tænke paa en Ytring i Greens „Fonds og Aktier“, hvor der staaer, at der er Forretningskvarterer, som væsentligt ere karakteriserede ved Bankfilialer og Biografteatre. Nu skal jo Kommunen til at bygge et nyt Forretningskvarter. Jeg ser gerne denne Ombygning, men jeg tror, at Kommunen stod sig langt bedre ved at gaa hen og sige: Nu ofre vi lidt paa dette Kvarter af forskellige Grunde, men vi ville ikke bygge alle disse Forretningslokaler; vi ville langt hellere afskrive en Del af Summen og saa lave nogle 3 eller 2 Værelses Lejligheder, som vi have Brug for i København — for vi have virkelig Brug for et Funktions- eller Arbejderkvarter i det centrale København —, og afskrive de Tab, vi alligevel faa for den Mængde Forretninger, som skulle indrettes i disse Ejendomme, hvis de skulle kunne betale Udgifterne bl. a. til Ekspropriationen.

Vi have, som sagt, her i Landet drevet mange Værdier op, og Spørgsmaalet er da, i hvilket Omfang Staten, hvis vort økonomiske Liv skulde køre fast, er i Stand til at træde hjælpende til. Der er jo stillet adskillige Krav til Staten, og Bondestandens Sparekasse har jo meldt sig. Naar man nu blot ser paa Statsaktiverne og spørger, hvilke Penge der i Øjeblikket ere disponible i Statskassen og de forskellige Fonds, hvilke Værdier der er i Kassebeholdningen, i Statsbanerne, i de forskellige Statsfonds, i Statslaanefonden, Brandforsikringsfonden og Reservefonden, saa lyder Svaret, at der er ca. 33 Millioner i Banker og andre Kasser. Disse Penge ere faktisk i Bankerne, og 51 Millioner eje vi i meget let realisable Fonds. Det er altsaa 84 Millioner, den danske Stat raader over i meget let og hurtigt realisable Midler, men det kan paa den anden Side ikke nægtes, at de 33 Millioner i Bankerne ikke ere fri i egentlig For-